

پازاریتسی فی ۲۶ محرم سنہ ۳۲۸ وفی ۲۵ کانون ثانی سنہ ۳۲۵

جمعیت علمیہ اسلامیہ نك ناشر افکاریدر

صاحب امتیاز :	سر محرر :	مدیر مسئول :
فاتح مجیز درسعاملرندن	فاتح مجیز درسعاملرندن	مکتب ثواب معلملرندن
استانبول مبعوثی	توقاد مبعوثی	کاپیسی منیر
مصطفی عاصم	مصطفی صبری	

مندرجات :

اهل اسلام وعلوم	مصطفی عاصم	ادبیات
تاریخ اسلام	طاہرالمولوی	ذوالی مدرسہ جکم
اخلاق سیاسی	اسعد	تفہید
عدل واحسان	حسین حازم	مصطفی صبری

نسخہ سی ۱ غروشد

آونہ اجرتی (پوستہ اجرتیہ برابر)

استانبول ولایات ایچون :	ممالک اجنبیہ ایچون :
برسنہ لك ۶۰ غروش	۱۲ ، ۶۰ فرانق
القی آیلنی ۳۰ »	۳۰ ، ۶ »

درج ایدلمیان اوراق اعاده اولتماز

قارئلر مزہ :

اکثر مقالانہ ایات کریمہ واحادیث نبویہ درج ایدلش بولندیفی نظر اعتبارہ آلنہرق رعایتسزلکده بولندمامسی رجا اولنور

درسعات

احمد ساقی بك مطبعہ سی

کرنحو اھی من کفیل مرترا

جنۃ اباوی ردیدار خدا

مألاً ترجہ سی :

آرزو مند دخول جنت علیا ایسہ

سائل اولما مای المہدن صاقین ای متقی

فخر عالم اهل استغنا ایچون وعدایله یور

جنت عدنی . تماشای حال مطاقی

طاہر المولی

اخلاق سیاسی

مقالہ

۲

انسان ، حیوانات سائرہ کی بقای شخص و نوع تک
محتاج الیہ نہ نصل برسائقی طبیعی الیہ قوشمقدہ ایسہ
ماہ الامتیازی اولان قوۃ مدرکہ تک و احوال سائرہ
سک ایجاباتی دخی بنہ الحائت طبیعتہ — ولومن حیث
لا یشر — تدارک و احضار مجبورت قطعہ سندیہ در .
یعنی غذا . سکنا . تلبس کی خصوصیاتہ اکتفا
و قناعت بنی بشر ایچون محال اولوب مقتضیات روحیہ سندن
مثلاً فکر تجسس و حس تفوق کی اسباب حسیلہ دائماً
بعض عیالوم و معرفت و مادی . معنوی قوت اکتسابندہ
خلقۃ مضطر اولدینی کی مدنی الطبع و الملق ملابسہ سیلہ در
حیات اجتماعیہ سی یوزندن بر جوق صورت اشکال و بی
نہایہ احساسات و احوال آرقہ سندیہ روز و شب شتابان
اولور .

ایشہ انسانلر بوکی حوائج مادیہ و منویہ تک مرور
اعصار و تعدد بلاد و امصار الیہ تکاثرندن و فطرت
بشریہ در موجود و لابد اولان داعیۃ استقلال و تحکم
یوزندن حیات شخصیہ و اجتماعیہ لرندہ عظیم عظیم تبدلات
حصولہ کتیر مشاردر .

نہ قدر تطویل مقال ایدلسہ ینہ بخشی توضیحی مدمسر
اولان و فقط ادنا ملاحظہ الیہ اولوالاسباب نظرندہ
تسلیمی بدیہی بولان شو حقیقتہ استناداً و مقالۃ اولادہ کی
مباحثہ علقاً ادعا ایدیہ بیلرکہ ملتدرہ اخلاق سیاسیہ تک
تکاملی حکومتلرک ہمت ر معامولندن زیادہ سائقۃ طبیعتک
دھا طوغریسی فطرتدکی قانون تکاملک محصول و نتایجی
اولوب انجیق حکومتارہ بو بایدہ ترتب ابدن وظیفہ ،
ملتدرہ بو استعدادک نشو و نماسنہ حادث اولان و یعارض
اولمی محمل بولنان بالجلہ مادی . معنوی موافقی رفع
و ازالہ ایامک و افراک قوای مشترکہ و ہم معومیہ لرینی
دائماً توحیدہ و منافع عامہ لری جانبہ سرقہ بذل مجہود
تام ایتمکدر .

حکومتار ایسہ ادوار ساقہ درہ ممالک دوائی بر حقتک
وتبعہ فی اسرا عدایتمک صورتیلہ عیناً و متوالیاً قرون
اولا صفحای ملکمزدرہ تماشایستہ پردیکی کی حکومتک
معنای حقیقیہ سیلہ کاملاً فقدانی حسیلہ دخی تبعہ تک احوال
اجتماعیہ سی و تشبثات شخصیہ سی قرون و سنانک فردایتہ
دورینی زمانازہ قدر سور و کلیوب کتیر شدر .
واقما ملکمزک اکثر اقسامندن درہ بکلرک وجودی
چوقدن قالفمشر فقط اعتراف ایتمی زکہ ہر دہ .
ہر موقدہ و ہر مادہ در مع التاسف الیوم سیلہ داعیۃ تفوق
و دعوائ ریاستک زبون تأثیراتی اولمقدن خالی دکاز .
داعیۃ تفوق و دعوائ ریاستک بر نماسکتدہ درہ بکلرکندن
برزدرہ فرقی وار ایسہ اودہ درہ بکلرک امال و افعالی
غیر معطرد صورتدہ توالی ایتمی و اولرکنتک ایسہ صورت
حقندن کورنمکدہ اولمبدر .

حالبوکہ حکمت شرقیہ و غربیہ جسہ معروف و مسلم
اولدینی اوزرہ بر ملکدہ حقیقۃ اصحاب کمال اولان رجالک
امروہی صورتدہ جریان ایدن بالجلہ معاملات و اجرا
آت مستقیمہ سی مجرد سلامت مملکت و سیاست حکومت
ایچون اولورکہ نتیجہ درہ دائماً فوز و صلاح محققدر .

دیگر اینست ایسه بنه امر و نهی طرز زنده جاری اولان
 باجمله معاملات بحضرت تأمین تفوق و ادامه ریاست ایچوندر که
 عاقبتده اکثریا فساد و وخامت مظهرند .
 ایسته برچوق زمانلر حکومتک دهها طوغریبی
 حکومتلر لیکت غوائل و عوارض بی نهایت سیله واله و حیران
 و برطرفندده عروق مملکتک جزئیاتنه و ارنجیه قدر
 ایشلمش اولان داعیه تفوقک تأثیرات الیمسی آلتنده
 یتاب و نالان قالان ملت طریق فیض و سادتی و مسالت
 خیر و راحتی بتون بتون شایه برق استراحت و سمادت
 موهمیه نیل و وصول ایچون کت کیده اخلاق عمومی
 و سیاسیه سی بتون بتون ضایع ایتش و دور جایل
 مشروطیه انقلابنده حیات اجتماعی نک احوال و مواد
 سائر سندن صرف نظر اخلاق سیاسیه سنده هان هان
 مفلس بر حالده بولمشد .
 شمدی اجمال ایده م : اعتراف ایچی بزرگه ادوار
 سابقده ملت هر شیدن زیاده اخلاق سیاسیه سی ضایع
 ایشدر تکامل و ترفیات اخلاقیه سی ایسه امن و سکون
 تام ایچنده سائقه فطرت ایله قانون تدریجیه تدبیر حصول
 پذیر اونی محققدر مانع اصل اولان شکل لیم اداره
 حداثه محدود مرفوعدر فقط رؤسای امور - لارم ایسه
 دعوی تفوقی . دائماً مآثر محبت و حسن نیت ابرازنده ،
 عدالت توزیعنده ، ملت و مملکتک اسباب تعالی و ترقینک
 استکمالده و بوکام مسائل خصوصیات سائرده تجربی
 ایلمن و بونک عکسندن توفی ایتلمدر .
 ناکه ملت هیچ برقوقتک تحت تأثیر و وصاینده
 اولمیرق فردا و اجتماعاً اسباب رفاه و ترقی تیجری
 و او سبابه توسل ایچون شبتات ذهنیه و فعلیه سنده مراجعت
 ایتسون و بوسایده مزینتک ، فضیلتک ، رفاه و راحتک
 و مجادله حیاتیده رقابتک کندی سربستی اعماله
 منوط اولدیغی عیاناً کورسون .
 بوقسه هر عهد جدیدده فائق یکی بر قوته مماشات

و آکا لئحق ایچک ماکم زده بر فضیلت مطلقه اولور . کبدر .
 بر حکومتک . کندی تبه سی نظر ندده مظهر امن
 و اعتماد و رتق و توفیق اموردده مرجع و محل استناد اوله بیلیمسی
 و بوضو رتله قلوب عامه و هم عمومی بی قبضه تصرفنده
 بولندیر می ایچون حکومت مبحوتنه نک تبه سنده قارشو
 اجرا آت حکومتده حکیم ، اوف عدالت ، حس طرفیکریدن
 بری خوف و تلاشدن و تأثیر و تأثر دن قطعاً عاری اولمسی
 نه قدر لازم ایسه . دولک بین الدول اعتدالی موقعی
 ایچونده حکومتک نوشکی سلیمه دول سائر نک امن
 و اعتماد ایتی و باخلاصه ملتک ، بویه بر حکومته مستحق
 و حکومتی اعو حاجی حرکات و تلو و انحراف تمهیدات دن
 منعه مقتدر بر صورتده اخلاق سیاسیه سنده ادین و مطلق
 بولمسی الزمدر . حکومت سائر نک انظار دقتی ایوم
 حکومتک اقوال و یا فاعالتنن زیاده ملتک جریا افیکارینه ،
 اتحاد و یا اختلاف آملنه ، انتظام و یا اختلال اطوار و
 حرکاتنه ، شکل اداریه درجه محبت و یا مخالفتنه ،
 فرداً فرداً ذوق حریت و مدنیتده خلاصه اخلاق سیاسیه سی
 صفحساتنه معطوف و منصوب بولندی ناقابل انکار
 بر حقیقتدر .
 خلاصه قرن جدیدده خارجک انظار ی دائماً رملتک
 افکار و اطوارینه مرکوز اولوب دأمرین سیاسیه نک
 اقوال و گفتاری درجه تنیده قالیر
 ۱۰ تموز سنه ۳۲۴ تاریخنی متعاقب بزه هنوز
 حکومت جدیدده بحق تأسیس ایتزدن مقدم دول معظمه نک
 اکثریسی جابندن ملت عثمانیه قارشو علی النور کورستان
 توجیه و محبت ، اوزا دیال دست معاونت اوصردده
 ملتک متحداً اظهار ایلدیکی آثار موفقیت ، اتحاد
 و مقارنت ، تشکیک عدالت ، ذوق حرب ، تأسیس
 مدنیت و عزم مجاهدانه سنده کی منات و سائر کبی اخلاق
 سیاسیه سنده کی مآثر تکاملک تسلیع شکورسی بولندی
 مستغنی تفصیل و مسرودات انفعیه نک واضح و نون

بوله مقابل ، محاسب بر قوتك لزوم و جودی
ضروری کوروشندی .

ایشته بوله بر حکومت عادل و مسؤلنك زیر
جناب علویسنده یاشایان مات ، حیات اجتماعی-سنده
ذوق و حضور ، اخلاق عمومی-سنده نظام و اطراد ،
معاشرت داخلی و مناسبت خارجی-سنده صمیمیت
و امنیت بولور . فطرتك هر درلو فیض و تکامل
حقیقی-سنده مظهر اولور .

بالعکس بو طرز حیات و حکومتدن محروم اولان
اقوام ایسه حیات ادیسه و احرارانه دن بی خبر ،
ذوق عدل و احساندن بی نصیب بر حالد یشامغه
محکومدر . چونکه حیات اجتماعی-لری مطرد بر
ناموس ملی-یه ، محترم بر حس انسانیتکارانه ی مؤتمن
بر قانون ممدلته استناد ایتمه-شددر . فصل که خدایی
نابت یتیشهر بر مشجرده طبیعت سلیمه اصحابی
مخفوظ ایده-جك نسق و انتظام ؛ لطافت و انسجام
مفقود ایسه اسیر استبداد بر مانده-ده عین حال ؛ یعنی
انسانیت حقیقی-یه چسبان اولان مآثر انتظام پرورانه
مظاهر ملی-دن محرومیت مشهوددر .

مسروقات واقعه ، ظن ایدرسهم مدینه فاضله
اصحابك نقاط نظری جلی بر صورتده شرح و بیان
ایتدی . بر آزده موضوع بحثمزی تشکیل ایدن
« عدل و احسان » که دین اسلام نظرند نه درجه
لرده ملاتم بولندیفی تشریح ابدلم .

دین جلیل اسلامك دینی علمی بولندان قواعد
عالیه ؛ ادله اربعه پیش نگاه امعاندن کجریله-جك
اولورسه کورولورکه تضامن و تفسیر ایتدیکی معانی
جلیله ؛ هپ احیای عدل و احسان ، امانت ظم و طغیان
تأمین سعادت حقیقی ، تفهیم غایه خلقت اساسلری
تعلیم و ارشاد ایدیور .
الك کوزل بر موعظه جامعه الملق اوزره خطبای

بر دلایلدر .

بنابرین ملت عثمانیهك هیئت و همت عمومی-سنده
تعبیر منجه اخلاق سیاسی-سنده - اوصاف مذکورنك
بقا و اعتلا-یی نسبتنده دول معظمهك ده داوم محبت و معاوتی
و عکس تقدیرده یعنی اخلاق سیاسی-سنده کوریه-جك
تشت ، تلون ، تداعی نسبتنده تمایلات حسنۀ اجانبك
انقطاعی يك طبیعیدرکه یوکیفیتك مؤثرات وجهات
سائرهمی مقاله آیه-نه تفصیل ایدیله جکدر .

محمد اسعد

عدل و احسان

خلاصه عدل و احسان ، اساس حیات ادیسه ،
ناظم شئون اجتماعی-در . هیچ بر وقت انسانیت
حقیقیه ؛ مادی ، معنوی ، سیاسی . اخلاقی تکامل
و ترقی-سنده آکا افتقاردن و ارسته اوله-ماز .

بو حقیقت علوی-یی بحسب ادراک ایدن احرار ائم
عز و سعادتی ابنسای نوعنه تغلب و استبداده دکل
بالعکس حرمت و شفقته بولدفارندن درکه منسوب
اولدق-لری حکومتك شکلی مشروع بر اساس
اوزرنه تقرر خصوصنده خیلی دوشوئش و نهایت
عصار اخیرده وقتیه شرع جلیل محمدی طرفندن ال
کزید اساسلری تبلیغ و اجرا بیورولان اصول مشورت
و مشروطیت داره ی قبول ایتشدر .

فی الحقیقه احترامات نفسانیه و تحکیمات حیوانیه-ك
باشدن باشطابع بشریه مستولی اولدینی بر زمانده
حکومتی مسئولیت و مراقبه شدیدۀ آلتنده بولندیرمقدن
بتقه تأمین ممدلته مدار اوله-جق بر چاره تصویری-ده
ممکن دکلدی . چونکه قارشی-سنده هیچ بر قوه
مؤاخذه بولیار مرهانیکی بر قوت طبیعیه میل
ظلم و تحکم اوله-جقدن تقرر شکل حکومت خصوصنده